

UCHWAŁA Nr 66
strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego
z dnia 3 grudnia 2018 r.
w sprawie rządowego projektu ustawy z dnia 14 września 2018 r. o zmianie niektórych
ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych

Na podstawie art. 29 w związku z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz.U. z 2015 r., poz.1240 za późn. zm.), uchwała się, co następuje:

§ 1

Strona pracowników i strona pracodawców po zapoznaniu się z projektem ustawy z dnia 14 września 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych – uważa, że projektowane zmiany mogą ograniczyć zjawisko zatorów płatniczych i przyczynić się do poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej. Jednocześnie strona pracowników i strona pracodawców sygnalizuje potrzebę doprecyzowania niektórych zapisów projektu ustawy w celu wyeliminowania ryzyka powstania wątpliwości interpretacyjnych uchwalanych przepisów. Wybrane zagadnienia wymagające doprecyzowania zostają przedstawione poniżej.

§ 2

Strona pracowników i strona pracodawców zwraca uwagę, że nasilające się zjawisko powstawania zatorów płatniczych niesie za sobą poważne konsekwencje dla biznesu i gospodarki. Negatywne skutki powstawania zatorów to chociażby brak możliwości regulowania przez wierzycieli własnych należności, ponoszenie dodatkowych kosztów prowadzenia działalności związanych z przeterminowanymi należnościami, konieczność podnoszenia cen produktów lub usług czy też zmniejszanie funduszu wynagrodzeń, w tym ograniczanie zatrudnienia. Zatory płatnicze powodują również osłabienie inwestycji i zahamowanie rozwoju przedsiębiorstw. Celem projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych jest więc poprawa sytuacji wierzycieli.

§ 3

Zaproponowane zmiany polegają m. in. na wprowadzeniu rozwiązań mobilizujących dłużników transakcji handlowych (przedsiębiorców i podmioty publiczne) do dokonywania zapłaty w ustalonym terminie, jak również zniechęcających do narzucania przez nich

nieuzasadnionych, wydłużonych terminów zapłaty. Propozycje przewidują również wprowadzenie mechanizmów wsparcia dla wierzycieli, w szczególności MŚP. Strona pracowników i strona pracodawców, co do zasady, ocenia te propozycje pozytywnie, niemniej jednak wskazuje, że propozycja zapisu, aby sektor publiczny dokonywał płatności nie później niż w terminie 30-dniowym, bez możliwości wydłużenia tego terminu, z wyjątkiem podmiotów leczniczych, dla których pozostawiony ma być termin 60 dni, wymaga pogłębionych konsultacji społecznych z jednostkami sektora finansów publicznych i przedstawicielami pracowników tych jednostek.

§ 4

Jednocześnie strona pracowników i strona pracodawców zwraca uwagę na propozycję wprowadzenia nowego obowiązku dla największych podatników, którzy byliby obowiązani do ujawniania swoich praktyk płatniczych przy rocznych sprawozdaniach. Podkreślenia wymaga fakt, iż funkcjonujący od 1 lipca 2016 r. na mocy art. 193a Ordynacji podatkowej obowiązek bieżącego składania raportów z ksiąg i dokumentów księgowych (Jednolity Plik Kontrolny) powinien dostarczać administracji wszelkich informacji nt. dokonywanych przez podatników płatności. W przypadku jednak, gdyby obecnie funkcjonujący system JPK nie dawał możliwości generowania raportów nt. praktyk płatniczych przedsiębiorców, to należy dążyć do odpowiedniego zmodernizowania systemu w celu poprawienia jego efektywności.

Do tego czasu, a przynajmniej w pierwszym roku obowiązywania nowych przepisów, strona pracowników i strona pracodawców postuluje o odstąpieniu od nakładania ujętej w projektowanym art. 13b ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych sankcji na osobę odpowiedzialną za przekazanie sprawozdania. Wynika to z faktu, iż przedsiębiorcy już teraz mierzą się z ogromną ilością obowiązków informacyjno-sprawozdawczych, których mnogość jest uciążliwa i utrudnia prowadzenie działalności. Przedsiębiorcy muszą zatem mieć czas na dostosowanie się do nowych obowiązków.

Ponadto w kontekście projektowanego art. 13a ust. 2 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych pragniemy zwrócić uwagę, iż powszechną praktyką na rynku jest ustalanie terminów płatności za transakcje handlowe w oparciu o datę wystawienia faktury, a nie datę jej dostarczenia. Rozwiązanie wskazane w przytoczonym projektowanym przepisie nie uwzględnia obecnie braku możliwości śledzenia terminów dostarczania faktur (zwłaszcza w przypadku masowych płatności) oraz nie uwzględnia, w przypadku konieczności dostosowania się do projektu w obecnym brzmieniu, wysokich kosztów wprowadzania takich mechanizmów.

Optimalizacja przepisów w tym zakresie jest niezwykle istotna tak by z jednej strony zachować istotę regulacji, z drugiej nie nakładać na przedsiębiorców zbędnych i wymagających bardzo wysokich kosztów lub niemożliwych do realizacji obowiązków. W tym celu przedstawione zostają alternatywne rozwiązania: raportowanie wartości otrzymanych należności powinno być w związku albo z datą wystawiania faktury albo z datą wymagalności.

§ 5

Ponadto strona pracowników i strona pracodawców sygnalizuje potrzebę doprecyzowania niedookreślonych pojęć użytych w projekcie ustawy, które uchwalone w obecnym kształcie mogą w przyszłości powodować wątpliwości interpretacyjne przepisów i prowadzić do sporów. Doprecyzowania lub zmiany wymagają pojęcia tj. „*znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym między dłużnikiem a wierzycielem w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami*” oraz „*potencjał ekonomiczny*”. Umożliwi to prawidłowe stosowanie uchwalanych przepisów w przyszłości.

§ 6

Niekwestionowanym jest podwyższenie rekompensaty określone w projektowanych art. 10 ust. 1a i 3, art. 11 ust. 2 pkt 2 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Jednakże, wobec podwyższenia, należy rozważyć mechanizm ograniczający możliwość nadużywania jej ze strony podmiotu uprawnionego, co zdarza się mieć miejsce już w chwili obecnej. W tym celu należałoby wprowadzić wyjątek, iż w razie pojedynczych opóźnień w zakresie niskich kwot płatności zastosowanie rekompensaty następuje gdy opóźnienie w płatności wynosi powyżej 14 dni od terminu płatności.

§ 7

Reasumując, strona pracowników i strona pracodawców Rady Dialogu Społecznego, co do zasady, ocenia przedstawiony projekt pozytywnie. Konieczne jest jednak uwzględnienie przez Projektodawców uwag zgłaszanych przez partnerów społecznych. Pozwoli to na uniknięcie wątpliwości interpretacyjnych projektowanych przepisów, zapewni spójność ich stosowania oraz proporcjonalność obowiązków.

Strona pracowników i strona pracodawców zaznacza jednocześnie, iż szanse na całkowite wyeliminowanie zatorów przy wykorzystaniu nowych rozwiązań są mało prawdopodobne.

Powstawaniu zatorów płatniczych sprzyjają poczucie bezkarności wśród dłużników zwlekających z zapłatą, czasochłonne i skomplikowane procedury sądowe oraz niedobory kadrowe w sądach. Dlatego niezbędny jest wzrost nakładów finansowych na wymiar sprawiedliwości, zwiększenie zatrudnienia w sądach oraz uproszczenie procedur i egzekucji sądowej. Niemniej jednak propozycja rządu jest krokiem w dobrym kierunku. W dalszej kolejności resort przedsiębiorczości i technologii powinien monitorować wpływ uchwalanych przepisów na zjawisko zatorów płatniczych i na bieżąco, wspólnie z partnerami społecznymi, pracować nad rozwiązaniami, które będą stopniowo poprawiać kulturę regulowania zobowiązań w relacjach między przedsiębiorcami, a także pomiędzy podmiotami publicznymi a przedsiębiorcami.

§ 8

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Donata Gawolczyk